

A SZKIZOFRÉN NYELVHASZNÁLATRA JELLEMZŐ PRAGMATIKAI DEFICIT EGY VONATKOZÁSÁRÓL. A MAXIMÁK DEKÓDOLÁSÁNAK ZAVARA

Tényi Tamás, Herold Robert, Szili Imola, Trixler Mátyás

Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Kar,
Pszichiátriai és Orvosi Pszichológiai Klinika, Pécs

AN ASPECT OF DYSFUNCTIONAL PRAGMATIC LANGUAGE USE IN SCHIZOPHRENIA. THE FAILURE TO DECODE GRICEAN MAXIMS

Objectives: Successful communication (the pragmatic aspect of language) depends on inferring the beliefs and intentions of the partner in the conversation. Such successful communication is linguistically realized in part by abiding by the maxims derived from the cooperative principle. However the violations of Gricean implicatures are commonly used in everyday language, mainly to point at a hidden, most commonly negative opinion on others. A previous study (Corcoran and Frith 1996) have pointed at the fact, that schizophrenics have difficulties during the decoding of these violations, but in that study the Gricean maxim of relevance was not found to be disturbed among patients with schizophrenia.

Material and method: We have examined 26 paranoid schizophrenic patients and 26 normal control subjects by the use of 4 "question and answer vignettes, where the Gricean maxim of relevance was violated. The subjects were asked to judge these opinions and were scored by the investigators on a score from points zero to two.

Results: Statistical analyses of our data have shown that schizophrenics made significantly more mistakes during the decoding of the violated maxim as compared to controls ($p=0,0001$), reflecting on the difficulties during correct exploration of a social context.

Conclusion: We conclude that patients with schizophrenia show a failure in the decoding of intentional violations of conversational implicatures. These results point at a dysfunctional pragmatic language use among schizophrenic patients.

KEYWORDS: pragmatics, theory of mind, schizophrenia, Gricean maxims

ÖSSZEFOGLALÁS

Célkitűzések: Íjabban a szkizofréniában észlelhető deficitek megismerésére irányuló törekvések egy fontos területét képezi a betegek esetében bizonyítottan meglévő tudatelméleti deficit feltárására irányuló kutatás és a betegségben észlelhető szemiotikus zavarok pragmatikai oldalának intenzív tanulmányozása is. A nyelvpragmatikai kutatás egy jelentős vonulata a Grice által leírt maximák dekódolásával kapcsolatos zavarokra irányul. Az egyetlen szkizofrének körében publikált szisztematikus vizsgálat (Corcoran Frith, 1996) bizonyította a maximák megsértésének dekódolása során jellemző zavart, azonban a klinikai tapasztalatokkal talán ellentétesen, de a relevancia maxima esetében nem találtak ezen szerzők eltérést. Jelen munkánkban újvizsgáltuk a relevancia maxima megsértésének dekódolásával kapcsolatosan észlelhető jelenségekört.

Anyag és módszer: 26 paranoid szkizofrén és 26 illesztett normál kontroll személy esetében vizsgáltuk a grice-i relevancia maxima megsértésének dekódolását 4 rövid "kérdés-felelet párral, ahol a válaszoló valójában egy negatív véleményt sugall az explicit tartalom túl. A betegek értelmezték a válaszok tartalmát, s azok helyességét egy score keretében 0 és 2 pont között pontoztuk. Az inter-rater reliabilitás megfelelő volt, az adatokat parametrikus és nem-parametrikus statisztikai próbák segítségével elemeztük.

Eredmények: Szkizofrén betegek szignifikánsan több hibát vétettek a relevancia maxima megsértésének dekódolása során ($p=0,0001$), amely a betegek között észlelhető kontextuselemzéssel kapcsolatos szociális kogníciós zavar meglétére utal.

Konklúzió: Szkizofrének esetében a relevancia megsértésének dekódolása zavart mutat, amely betegség esetében egy diszfunkcionális nyelvpragmatika létére mutat rá.

KULCSSZAVAK: pragmatika, tudatelmélet, szkizofrénia, Grice által leírt maximák

